

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE DOCTRINA JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ
APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

C. P. RĂDULESCU
REDACTOR ADMINISTRATOR

Dim. G. Maxim. — *George G. Mărzescu ca legiuitor.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție secția III.* — Cambie. — Acțiune cambială. — Excepțiuni personale. — Cambie domiciliată. — Protest de neplată. (Minoril Carol Czell cu Firma Pyman Bell & Co.).

Curtea de Apel din Iași, secția I. — Divorț. — Convenție relativă la persoana și averea copilor. — Dotă. — Restituire. — Alimente. — Litigii. — Tranzacție. (Taubă Wurmbrand cu I. Wurmbrand).

Tribunalul Ilfov, secția II c. c. — Vânzare între soți — Nullitate. — Donațiune deghizată. — Persoană interpusă. (Dumitru I. Gherghie cu I. Mitrofan).

GEORGE G. MARZESCU

CA LEGIUITOR

Când în Mai 1901 am făcut, în coloanele acestei reviste, panegiricul veneratului profesor universitar George Mărzescu, nu mi-ași fi putut închipui că mi va fi hărăzit tristul prilej a deplânge pierderea ce a suferit țara prin încetarea din viață a valorosului său fiu Georgel.

Elev iubit și secretar intim al tatălui, am putut observa, încă din copilăria fiului, unitatea de expresiune și spiritul pătrunzător ce-l caracteriza și care denotau pe cel ce va deveni într-o zi conducător de seamă al țării.

Plecat departe de orașul favorit, de capitala Moldovei, în incinta căruia s'a născut ilustrul defunct și atâția eroi ai inteligenței române, nu i-am urmărit viața și activitatea. În ultimul deceniu, însă, l'am admirat cu toții, în Capitală, unde s'a ilustrat, în capul mai multor departamente, ca un strălucit factor de guvernământ.

Dotat cu calități morale și intelectuale necontestate, Mărzescu s'a manifestat ca un cunoscător profund al științelor economice și juridice, ca un muncitor rodnic și ca o ființă aleasă, care avea însădită în inima sa sentimentul de bine și umanitate. Astfel, ușor s'a putut recomanda ca un legiuitor excelent, propunând diferite proiecte de legi, cu măsuri luminoase, la Ministerele muncii și al justiției, pe care Parlamentul le-a primit cu însuflețire.

Las altora sarcina de a semna însemnătatea legilor ce le-a propus la Ministerul muncii, unde a avut greutatea de întâmpinat, întrucât se știe că reglementarea raporturilor dintre capital și muncă prezintă serioase piedici. Mă mărginesc a arăta că din toate eforturile sale se vede că era animat de o sinceră dorință spre a îmbunătăți soarta claselor muncitoare de toate vârstele, de a lămuri pe cât este posibil raporturile între patroni și lucrători, dând atențiune deosebită riscului profesional.

Cadrul restrâns al unui articol de ziar mă determină a semna, de astădată, numai două legi importante ce le-a propus la Departamentul dreptății

* * *

În perioada de refacere a țării rolul legiuitorului de unificare a legislațiunilor ce sunt în vigoare în țara întregită este predominant. Prima grijă ce trebuia să o aibă era de a cuprinde într'un mănunchiu pe toți cetățenii adevărați, pentru ca numai aceștia și nu străinii de sentimente românești, să se bucure de drepturile inerente cetățeniei, atribut ce determină modul de conducere al intereselor generale.

Unificarea legislativă creată prin legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române din Februarie 1924 a îndeplinit o cerință națională de primul ordin. Această lege, propusă de regretatul Mărzescu, este o operă însemnată, întrucât consideră cetățenia română ca o favoare ce nu trebuie acordată decât acelor cari o merită, și sunt deci priviți a fi folositori țării.

Desigur că mi iau o sarcină delicată, acum când corpul neînsuflețit al regretatului dispărut a fost de abia coborât în mormânt, să pun din nou în evidență caldul patriotism și spiritul luminat, dovedite de Mărzescu, care, în desbaterile ce au avut loc cu ocaziunea discuțiunii legii, a avut de luptat spre a nu sacrifica suveranitatea țării și a nu deschide ușor, după cum spunea, poarta cetățeniei române unor elemente de origine străină, ce nu meritau această încredere.

„Când am întocmit proiectul, zice dânsul, m'am lovit și de necesitatea de a unifica dispozițiunile codicelui civil privitor la naționalitate, căci era inadmi-

sibil ca această materie să rămână disparată și regulată în trei din cele patru trupuri ale României întregite de legiuri străine emanate dela suveranitatea altor state“.

Cetitorul desbaterilor parlamentare admiră modul viguros și național în care propunătorul legii a susținut, în discuțiunile generale, punctele de vedere naționale și drepturile juste ale minorităților, căutând astfel ca cumpăna justiției să le armonizeze. Spre a ajunge la rezultatul dorit, regretatul dispărut a justificat cu mult talent textele produse și nu s'a ambiționat de a nu primi amendamente și chiar o nouă redacțiune de texte în realizarea scopului urmărit.

În toată politica sa de stat se oglindește ținta sa continuă de a se exercita o cât mai mare putere sufletească asupra minorităților pentru ca să se ajungă astfel la închiegarea apropierei loiale între ele și poporul românesc.

În discuțiunile urmate în Parlament asupra legii naționalității, Mărzescu a avut ocaziune de a-și desvolta ideile sale asupra drepturilor și datoriilor dintre Stat și individ. În concepțiunea sa, el socotea Statul ca organul vieții interne și externe a Națiunii, ca unul care are de scop de a conserva societatea naturală și politică și de a asigura permanent dezvoltarea și bunul trai moral și material al tuturor membrilor săi. Din acest punct de vedere gândul său principal era, sub raportul social, de a menține neștirbită autoritatea statului, iar, sub raportul individual, de a forma caractere, privind demnitatea ca o însușire esențială a oricărui om și mai ales a celor investiți cu o cât de mică parte din suveranitate. Inflăcărat de acest precept, l'am văzut căutând a stărpi orice abuz, mai ales atunci când era opera funcționarilor publici.

Socot, deci, că sacrificarea drepturilor individuale în folosul Statului, așa după cum i se pare unui reputat scriitor că era doctrina regretatului (Adevărul, No. 13007 din 15 Mai 1926) este numai aparentă, căci în această delicată problemă, al raporturilor dintre Stat și individ, Mărzescu privea Statul ca fiind constituit din perfectul echilibru al drepturilor sale și acele ale individului, astfel ca să rezulte o funcționare regulată și armonică. În acest mod, de acord cu mulți fruntași ai țării, el întrezărea un Stat ideal, pe care toate Națiunile se silesc să-l obțină și pe care unele mari și puternice sunt departe de a-l atinge.

Urmărind neîncetat dezvoltarea continuă și progresivă a țării în acest sens, el era un zelos apărător al intereselor naționale, pe care le amintea, la ocaziuni, în incinta Aleșilor Națiunii. „Nimeni nu ne poate pretinde, zice dânsul, ca să violăm tratatele de pace și să nesocotim interesele naționale, umplând țara cu totii acei cari s'au putut strecura dela unire până la ratificare“.

Și când i s'a adus omagii pentru opera înfăptuită, a legii naționalității române, cu modestia bărbatului de Stat, a răspuns: „N'am altă satisfacțiune decât aceea de a constata că legea a corespuns principiilor și ideilor pe care Adunările legiuitoare le-au înseris în noua Constituțiune“.

Această lege, devenită primul codice complet al

naționalității române, va fi pururea legată de numel propunătorului ei, ceea ce desigur este o dulce mângâiere pentru urmași și cei cari doresc a se păstra memoria unui bun Român.

* * *

În organizațiunile moderne Statul are un rol dublu: a îndeplini pe deoparte atribuțiunea sa principală de conducător, prin reprezentanții săi, în opera de dezvoltare și progres a societății; și, în al doilea loc, de a ușura pe cât este posibil, în mod ascendent, inițiativa privată de a coopera în acelaș scop civilizator al societății.

Adânc cunoscător al nevoilor sociale, în urma unor studii serioase și observațiuni folositoare, regretatul și-a dat sama că transformările urnate în țară pe terenul economic și moral, de după războiul mondial, a făcut ca inițiativa privată să treacă prin o criză neobicinuită, față de care Statul nu putea rămâne indiferent. Astfel, între cei dintâi, a constatat că legislațiunea țării era insuficientă spre a pune la îndemâna particularilor, doritori de progres, dispozițiuni care să le garanteze creațiunea și perpetuarea operilor cu scopuri ideale, în mod independent și cu corectitudine în administrațiune. (Expunerea de motive la legea persoanelor juridice, 1924, pag. 112).

În situațiunea excepțională în care se afla țara întregită, permisiunea de dezvoltare a intereselor colective, fără respectarea disciplinei sociale și a legalității, ar fi fost un abuz și chiar un pericol. Și aceasta mai ales că sub raportul special în care se prezentau minoritățile etnice ar fi putut, sub pretextul închegării de organe vitale ale dezvoltării activității colective sociale, să formeze forte izolate menite de a înlătura armonia tuturor claselor sociale și a menține învrăjbite sentimentele de solidaritate ce trebuie să lege pe toți locuitorii țării.

Legea persoanelor juridice din 1924, propusă de Mărzescu, dacă ține seamă de necesitățile rolului social al colectivităților, nu perde din vedere și situațiunea specială a Statului, a cărui coeziune și perfecționare trebuie să ne preocupe în primul rând. Elaborată, deci, sub această formă împăciuitoare a tuturor intereselor ce sunt în joc, zisa lege, chiar în scurtul timp de când funcționează, se vede că exercită o acțiune salutară.

Influența acestei legi depinde mult și de autoritatea morală a celui care a propus-o și de împrejurarea că ea ne oferă un tot armonic, adaptându-se cerințelor și necesităților țării. Ea a trebuit să țină seamă de persoanele morale din trecut, care, în vechia și sănătoasa lor formațiune, au contribuit în mare parte la conservarea spiritului național. Fiind animată, după cum arăt. de tendința sporirii energiei morale și a solidarității naționale, ea este menită, prin aplicațiunea sa justă, de a ridica prosperitatea țării la înălțimea pe care o aspira regretatul ei autor.

„Să-mi dati voie, zice dânsul, ca ori de câte ori interesul Statului poate fi primejduit de o persoană juridică, străină sau națională, puterea executivă să intervină cu disoluțiunea“.

Departa de a restrânge dreptul de coalițiune, au torul legii n'a atins nici un drept constituțional, căutând ca asociațiunile sau fundațiunile ce s'ar constitui să nu se poată investi cu capacitatea juridică de a forma patrimoniul pentru acțiuni dăunătoare Statului. Ea caută să curme dela început orice tentativă periculoasă. Ce ar fi, în adevăr, dacă legiuitorul, părăsindu-și datoria, ar permite, fără nici un control, asociațiuni sedicioase care ar compromite unitatea Statului?

Orice societate organizată care ezită de a se apăra în mod riguros se supune la consecințe dezaastroase.

„Pentru a înlătura eventualități pagubitoare țarei, zice Mârzescu, noi cerem examenul prealabil al scopului asociațiilor, a mijloacelor, a persoanelor care le vor conduce ca și avizul Ministrului competent. Putem fi generoși în conflictele colective provocate din nevoile profesionale, dar nu putem fi decât implacabili în conflictele colective, în care interesul național al unui alt Stat merge împotriva interesului național românesc“.

Istoria legislațiunei române va arăta în viitor că George Mârzescu a fost o forță democratică care a contribuit să se desvolte, sub influența geniului românesc, principiile mari de dreptate socială și conservare națională, cu care se mândrește societățile moderne.

Colaboratorii acestei reviste, conștienți ai marei pierderi suferite, ne întovărășim din toată inima la elogiile atât de meritate, ce din toate părțile au fost aduse ilustrului dispărut, exprimându-ne simpatia și regretul nostru.

Dimitrie G. Maxim

*fost președinte la Curtea de Apel
Avocat*

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTITIE SECȚIUNEA III

Audiența dela 13 Noembrie 1925

Președinția D-lui D. G. Tăzlăuanu, președinte

Minorii Carol Czell cu firma Pyman Bell & Co.

CAMBIE. — ACȚIUNE CAMBIALĂ. — EXCEPȚIUNI PERSONALE. — GRABNICĂ SOLUȚIE. — APRECIEREA SUVERANĂ A INSTANȚEI DE FOND. — ART. 349 C. COM.

CAMBIE DOMICILIATĂ. — PROTEST DE NEPLATĂ. — DECĂDEREA POSESORULUI CAMBIEI DIN DREPTUL DE A EXERCITA ACȚIUNEA CAMBIALĂ. — CÂND ARE LOC. — ARĂTAREA LOCULUI DE PLATĂ ȘI A TERȚEI PERSOANE ÎNSĂCINATĂ CU EFECTUAREA PLĂȚII. — ART. 286 ȘI 341 C. COM.

1. Chestiunea de a se ști dacă excepțiunea personală — cum ar fi aceea a lipsei de cauză — opusă de către debitorul unei cambii aceleia care exercită acțiunea cambială, este sau nu de o grabnică soluțiune, este o chestiune de fapt care scapă de sub controlul Curții de Casație.

2) Pentru ca posesorul unei cambii, plătitibilă în alt loc decât acela de reședință al acceptan-

tului sau emitentului, și la o altă persoană, să piardă acțiunea cambială, prin faptul că nu a îndeplinit formalitățile protestului, trebuie ca în cambie să se arate nu numai locul de plată altul decât reședința emitentului sau acceptantului, dar și persoana prin mijlocirea căreia urmează a se face plata, deoarece neindicarea în mod explicit a terței persoane însăcinată să facă plata, presupune că emitentul sau acceptantul s'a obligat să facă el însuși plata la locul fixat pentru aceasta.

No 1526. — Respius recursui făcut de către minorii Carol Czell prin tutorele lor Friedrich Czell în contra deciziei cu No. 102/922 a Curții de Apel din București în proces cu firma Pyman Bell & Co.

S'au ascuțat D-nii avocați I. Silbermann-Roman pentru recurenți și Filip Chefner pentru intimăți.

Curtea deliberând,

Având în vedere că recurenții: minorii Carol Czell, prin tutorele lor Friedrich Czell, au fost condamnați de către instanțele de fond să plătească intimătei firme Pyman Bell & Comp. suma de 2206-8-6 lire sterline, adică 1.191.469,50 lei, în baza unei cambii acceptate, cu scadența la 1 Mai 1914, cambie al cărei original a fost evacuat la Moscova în timpul războiului, cu întreg portofoliul Băncii Românești, mandatară firmei intimăte, și care cambie a fost reconstituită printr'un duplicat, conform decretului-lege Nr. 3481/918.

Având în vedere că soluțiunea dată de instanțele de fond este criticată de recurenți, cari, prin întâiul motiv de casare, susțin în esență următoarele:

„Deși în instanța de apel — întrucât la prima instanță sentința s'a dat în lipsa lor, — recurenții au ridicat obiecțiunea că o atare sentință obținută contra „Societății Frații Czell“ nu le putea fi opozabilă lor, minorii Carol Czell, totuși, Curtea, trecând peste aceste considerațiuni și nerespingându-le apelul ca fiind făcut fără calitate, a violat art. 327 proc. civilă și a săvârșit exces de putere, omisiune esențială și nemotivare“.

Considerând că la această obiecțiune Curtea de Apel — înaintea căreia deasemenea a fost formulată — răspunde, examinând amănunțit toate faptele și împrejurările cauzei, că „Societatea Frații Czell“ a rămas proprietatea lui Carol Czell, autorul recurenților, și prin urmare calitatea de „debitori“ a acestora este bine stabilită, chestiune de fapt care scapă de controlul Curții de Casație.

Având în vedere că prin al doilea și al treilea motiv — invocate și la instanța de fond — recurenții susțin că trata-duplicat nu le-ar fi opozabilă, întrucât nu a fost reconstituită conform registrelor Băncii Românești, că nu conține numele semnatarului și data scadenței, invocând în acest sens o scrisoare ce ar fi primit din partea zisei Bănci.

Considerând că din moment ce Curtea de Apel avea înaintea sa duplicatul reconstituit în conformitate cu decretul-lege Nr. 3481/918 și întrucât instanța de fond a constatat că acest duplicat, făcând a

ceeaș credință ca și originalul, potrivit aceluia decret, întrunește toate elementele esențiale pentru validitatea cambiei, consecința ce urma să tragă din aceste constatări nu putea fi decât aceea la care a ajuns, recunoscând efectele legale ale titlului, și obligațiunea debitorului acceptant de a plăti, fără a lua în considerațiune alte fapte sau împrejurări lăturale care nu puteau duce la o grabnică soluțiune.

Că, dar, și sub acest raport, soluțiunea instanței de fond este legală.

Având în vedere că prin al patrulea motiv recurenții susțin — ca și la instanța de fond — că trata conținea o obligațiune fără cauză, întrucât ea se referea la un transport de cărbuni, care în realitate nu s'a efectuat.

Având în vedere că instanța de fond respinge această obiecțiune, argumentând că prin însuși modul cum recurenții au invocat-o și susținut-o prin concluziunile lor, se învederează că excepțiunea lipsei de cauză deși personală a debitorului, nu este însă de grabnică soluțiune, chestiune de fapt, care întru cât e suficient motivată de instanța de fond, seapă de sub controlul Curții de Casație.

Asupra motivului V, prin care recurenții susțin că trata fiind domiciliată, adică plătilă în alt loc și de către o altă persoană, nu-i putea fi opozabilă ca atare, pe calea unei acțiuni cambiale, întrucât nu a fost protestată, lipsa unei asemenea formalități, potrivit art. 341 cod. comercial, ridicând unei trate plătilă în asemenea condițiuni, caracterul și efectele cambiei.

Având în vedere că la această obiecțiune Curtea de fond răspunde, că trata în chestiune cuprinde numai mențiunea că plata ei se va face la Londra, sucursala Deutsche Bank, înțelegându-se prin aceasta că părțile au desemnat numai locul de plată, adică *domiciliul ales* al debitorului, iar nu și persoana prin mijlocirea căreia urma să se facă această plată, așa încât art. 341 cod. comercial, care cere ca ambele aceste condițiuni să fie întrunite, nu este aplicabil în speță.

Considerând că art. 431 cod. comercial prevede că posesorul unei cambii, plătilă în alt loc decât acela de reședință al acceptantului sau emitentului și la o altă persoană, pierde acțiunea cambială, chiar contra acestora, dacă n'a îndeplinit formalitățile protestului.

Considerând că din combinațiunea alăturatului articol cu art. 286 acelaș cod, rezultă că această decădere nu poate avea loc decât în cazul când cambia cuprinde anume: atât locul de plată, altul decât reședința emitentului sau acceptantului, cât și persoana prin mijlocirea căreia urmează a se face plata; că această a doua condițiune trebuie să reiasă în mod clar din cuprinsul cambiei, pentru ca lipsa protestului să poată fi invocată de emitent sau acceptant, căroră, în atare caz, nu le-ar fi imputabilă, în adevăr, nici o culpă pentru refuzul de plată la scadență.

Că, în speță, Curtea de fond constatând că nu s'a prevăzut în cambie decât locul de plată: „la sucursala Băncii Deutsche Bank din Londra“, cu drept cuvânt a judecat că neîndeplinirea celeilalte condițiuni prevăzută de art. 286, adică neindicarea în

mod explicit a terței persoane însărcinate să facă plata, presupune potrivit citatului text că emitentul, autorul recurențelor, s'a obligat să facă el însuși plata la locul fixat pentru aceasta și ca atare recurenții nu pot invoca în favoarea lor decăderea prevăzută de art. 341 cod. comercial.

Că, dar, și al V-lea motiv de casare fiind neîntemeiat, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. II

Audiența dela 20 Aprilie 1926

Președinția D-lui N. N. Gane, consilier

Tauba Wurmbrand cu I Wurmbrand

DIVORȚ — CONVENȚIE RELATIVĂ LA PERSOANA ȘI AVEREA COPILOR ÎNCHIEIATĂ ÎNTRE TĂTĂ ȘI MAMĂ. — VALIDITATEA EI. — ART. 283, 284, 337, 343 ȘI 344 COD. CIVIL.

DOTĂ. — TRANZACȚIE INTERVENITĂ ÎNTRE SOȚI CU PRIVIRE LA RESTITUIREA EI. — VALABILITATE. — ART. 1271 ȘI URM. C. CIV. ALIMENTE. — LITIGII. — CURMAREA LOR PE CALE TRANZACȚIONALĂ. — CARACTERUL RELATIV AL ACESTOR TRANZACȚII. — ART. 185, 187, 250, 281 ȘI 1704 ȘI URM. COD. CIVIL.

1) Din moment ce nici chiar după desfacerea căsătoriei prin divorț tutela copiilor născuți din acea căsătorie nu se deschide, urmează că convenția încheiată între tată și mamă, fie după divorț, fie în timpul instanței de divorț, cu privire la averea și persoana copiilor, pentru timpul cât ambii părinți vor fi în viață, este perfect valabilă.

2) Tranzacția intervenită între soți cu privire la restituirea dotei, este perfect valabilă, deoarece soții pot în timpul căsătoriei să ia dispozițiuni valabile relative la restituirea aversei personale femeii, cu obligația bărbatului de a răspunde de existența ei reală în patrimoniul soției la desfacerea căsătoriei.

3) Litigiile relative la alimente pot fi curmate ca și oricare alte litigii prin tranzacțiuni, având însă acelaș efect relativ ca și hotărârile judecătorești definitive în această materie.

No. ... — Respins ca nefundat apelul făcut de Tauba Wurmbrand în contra sentinței civile cu No. 503/925 a Trib. Iași S. I în proces cu Iacob Wurmbrand.

S'au ascultat D-nii avocați Oswald Teodoreanu și Eugen Herovanu pentru apelanți și N. Apoteker pentru intimat.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Tauba Mariem Wurmbrand, în contra sentinței civile a Trib. Iași Secția I, No. 508 din 21 Noembrie 1925, prin care

se admite contestația făcută de I. Wurmbrand la urmărirea îndreptată contra sa în executarea deciziei acestei Curți Secția I No. 45/924, se ordonă ridicarea sechestrului înființat cu executarea provizorie și se obligă pe apelantă să plătească contestatorului șase sute lei cheltuieli de judecată.

Văzând că I. Wurmbrand la executarea deciziei Curței de Apel din Iași S. I, No. 45 din 20 Martie 1924, în pretenția soției sale Tauba Wurmbrand cu care se găsește în proces de divorț, opune tranșacțiunea intervenită între dâșii posterior acestei decizii, autenticată de Trib. Iași S. III la No. 5598 din 7 Noembrie 1924.

Văzând că prin tranșacția aut. de Trib. Iași S. III la 7 Noembrie 1924, soții Iacob și Tauba Wurmbrand pe când se aflau în cursul instanței de divorț, pentru a stinge pretențiunile viitoare de restituire de dotă și de alimente atât în cursul procesului de divorț față de soție și minora Hilda, născută din căsătoria lor, cât și pentru viitor în ce privește alimentele cuvenite minoarei după desfacerea căsătoriei, au convenit astfel:

Soțul I. Wurmbrand i-a numărat soției sale Tauba Wurmbrand suma de 33.000 lei, iar pentru restul de 167.000 lei a depus o poliță în mâna unui terțiu și s'a obligat a plăti după divorț drept alimente copilului Hilda, născut din căsătoria lor și care va rămânea la mamă până la vârsta de 7 ani, câte una mie lei pe lună până la împlinirea vârstei de 6 ani, iar pentru ultimul an contribuția tatălui la creșterea copilului va fi de una mie cinci sute lei lunar; că prin această tranșacție ei convin să socotească achitată integral datoria alimentară pentru cursul instanței de divorț stingând orice pretenții ar rezulta între ei din dotă și alimente, urmând a se ridica sechestrul aplicat fie după cererea soției, fie numai după a soțului.

Văzând că Tauba Wurmbrand susține că a stăruit în executarea deciziei Curței de Apel, cu toată tranșacția intervenită asupra acestei decizii — de care nu a ținut seamă — pentru următoarele două motive:

1. Tranșacția este nulă, pentru că prin ea se tranșează asupra drepturilor cuvenite copilei minore Hilda, născută din căsătoria soților Wurmbrand, fără îndeplinirea formelor legale relative la minori, și

2. Contestatorii I. Wurmbrand neexecutând tranșacția, decizia Curței de Apel urmează a-și produce toate efectele, putând astfel fi executată.

Având în vedere, în ce privește primul motiv, că în drept nici chiar după desfacerea căsătoriei prin divorț tutela copiilor născuți din acea căsătorie nu

se dechide, dar cu atât mai puțin în timpul acțiunii de divorț.

Că astfel fiind și întrucât în acest timp puterea părintească nu suferă nici o diminuare, prin convenția încheiată de tată relativă la averea și persoana copiilor, pentru timpul cât ambii părinți vor fi în viață este perfect valabilă, ceea ce se întâmplă și cu tranșacția în discuție, mai cu seamă că la încheierea ei au concurat ambii părinți.

Având în vedere că nimic nu se opune ca litigiile relative la alimente ca și oricare alte litigii să poată fi curmate prin tranșacțiuni, având însă acelaș efect relativ ca și hotărârile judecătorești definitive în această materie, adică putând fi modificate atunci când situația materială respectivă a părților ar suferi schimbări în timp sau prin condițiile generale de viață, scumpindu-se sau ieftinindu-se traiul.

Că, deci, în această privință tranșacția intervenită între soții Wurmbrand este perfect legală, iar împrejurarea că prin ea se hotărăște și asupra modului restituirei dotei soției nu schimbă întru nimic situația, întrucât soții pot în timpul căsătoriei lua dispozițiuni valabile relative la restituirea averii personale femeiei, cu obligația bărbatului de a răspunde de existența ei reală în patrimoniul soției la desfacerea căsătoriei.

Că deci acest prim motiv invocat de apelantă este nefondat.

Văzând, în ce privește al doilea motiv, consistând din faptul că contestatorul I. Wurmbrand nu și-a executat obligațiunile luate prin tranșacție:

Că, pe de o parte, din însuși cuprinsul actului de tranșacție se vede că soțul I. Wurmbrand a numărat în mâinele soției în cursul lunii August 1924 suma de 33.000 lei din dota ei, iar pentru suma de 167.000 lei a depus în mâinele avocatului ales de părți o poliță pentru această valoare, în schimbul căreia soția declară că nu mai are pretenții de alimente în cursul divorțului și se mulțumește cu modul convenit a i se restitui dota; iar pe de altă parte din mărturisirea soției Tauba Mariem Wurmbrand la interogatoriul ce i s'a luat în ședința tribunalului dela 18 Noembrie 1925 se constată că soția a ridicat procentele la suma de 167.000 lei depusă în urmă la Banca Dacia.

Că deci, în fapt rezultă că soțul I. Wurmbrand a executat obligațiunile luate de dâșul prin acea tranșacție, și întrucât ea are ființă înlocuind conform convenției părților decizia Curței de Apel ce se execută, apelanta Tauba Mariem Wurmbrand urma să ceară și să obțină pe căile legale executarea contra soțului ei a acestei tranșacții, iar nu a deciziei Curței pe care tranșacția a înlocuit-o:

Că, întrucât și acest al doilea motiv invocat de opelanta Tauba Mariem Wurmbrand pentru a dovedi că cu drept temei a pus în executare decizia Curței, întrucât transacția intervenită asupra ei era nulă și neavenită, nu se găsește întemeiat, urmează că apelul numitei Tauba Mariem Wurmbrand contra hotărârei primei instanțe care admite contestația lui I. Wurmbrand este nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier Eugen Petit, respinge.

Semnați: *N. N. Gane, Eugen Petit, M. Trandafirescu.*

TRIBUNALUL ILFOV S. II civ.-corec.

Audiență dela 13 Februarie 1924

Președinția D-lui Traian Orleanu, judecător

Dum'ru I. Gherghe contra lui Ion Mitrofan

VÂNZARE ÎNTRU SOȚI. — NULITATEA EI. — CAZURILE CÂND POATE FI ADMISĂ. — ART. 1307 COD. CIVIL.

DONAȚIUNE DEGHIZATĂ. — ACT ONEROS FĂCUT PRIN PERSOANĂ INTERPUSĂ. — SOȚ DONATOR. — NULITATE. — ART. 940 C. CIV. DONAȚIUNE. — ACT IREVOCABIL. — POSIBILITATE DE ACȚIUNE. — ART. 801 COD. CIVIL.

1) Potrivit dispozițiilor art. 1307 c. civil, vânzarea intervenită între soți în afară de cazurile de lichidare anume prevăzute de acest text de lege este nulă.

2) Donațiunea făcută de soțul donator sub formă de contract oneros, prin persoană interpusă, constituind prin ea însăși o fraudă la lege, proba cu martori în virtutea principiului «fraus omnia corrumpit» devine admisibilă.

3) Când legiuitorul prin art. 801 a dispus că donațiunea este un act irevocabil, deși nu a înțeles ca proprietatea lucrurilor donate să fie transferată la donatar imediat, pur și simplu, a voit totuși ca donațiunea să fie desăvârșită în mod definitiv, adică să facă posibilă fie în prezent, fie sub condițiune suspensivă sau la termen executarea obligațiunei născută pentru donator de a preda obiectul obligațiunei sale donatarului.

No. 111. — Admisă în parte acțiunea intentată de către Dumitra I. Gherghe cu petițiunea înregistrată la No. 3582/923 în proces cu Ion C. Mitrofan, Sultana V. Petrovan și Alexe Popovici.

S-au ascultat D-nii avocați N. Alexandrescu pentru reclamant și Niculescu pentru pârți.

Tribunalul,

Asupra acțiunei intentate de Dumitra I. Gherghe prin petițiunea înregistrată la No. 3582/923 în contra lui Ion Mitrofan zis Ion Oprescu precum și asupra acțiunei intentată de acesta din urmă prin petițiunea înregistrată la No. 3208/923 în contra celei dintâi, ambele acțiuni conexe prin jurnalul cu No. 18770/923.

Având în vedere că obiectul primei acțiuni este de a se anula actul de vânzare sub semnătură privată intitulat „Chitanță” cu data de 15 Iunie 1921 și transcris la No. 9595/921 de Grefa Trib. Ilfov secția de notariat, vânzare relativă la $\frac{1}{2}$ din terenul situat în București str. Lunei No. 34 și a fi obligat pârțul să restituie reclamantului acest teren; iar obiectul celei de a doua acțiuni fiind de a se declara nule actele de vânzare autentificate de Trib. Ilfov secția de notariat la No. 9621/918 relativ la terenul din str. Lunei No. 34 precum și actul de vânzare autentificat de Trib. Ilfov secția de notariat la No. 11307/918 și a fi obligată pârta să restituie reclamantului ambele imobile conținute în aceste acte.

Având în vedere că prima acțiune se întemeiază pe dispozițiunile art. 1307 cod. civil, adică este o vânzare făcută între soți în timpul căsătoriei și pe dispozițiunile art. 1179 acelaș cod, de oarece actului de vânzare îi lipsește mențiunea dublului exemplar; iar a doua acțiune se întemeiază pe dispozițiunile art. 940 cod. civil întru cât actele de vânzare a căror nulitate se cere conțin o donațiune deghizată sub forma contractelor oneroase intervenită între soți.

Având în vedere actele dela dosar depuse de părți precum și concluziunile puse în instanță de ambele părți și cele scrise depuse la dosar numai de Dumitra I. Gheorghe.

În ce privește prima acțiune:

Având în vedere că din probele exhibate se constată că soții Mitruța Mitrofan, astăzi Dumitra I. Gherghe, și Ion Mitrofan zis Oprescu au cumpărat în anul 1919 dela Wilhelm Möckesch terenul din Str. Lunei No. 34, suburbia Căramidarii de jos, București, iar în ziua de 2 Septembrie 1921 soția Dumitra Mitrofan vinde din acest teren soțului ei Ion Mitrofan porțiunea de jumătate ce-i revenea ei în virtutea actului de cumpărare de mai sus, iar în 1923 soții Mitrofan au divorțat și sentința de divorț a fost transcrisă la Ofițerul stărei civile al comunei Pobone județul Olt la No. 3/923.

Că din aceste acte rezultă că vânzarea acestei jumătăți din terenul din str. Lunei 34 este intervenită între soți în timpul căsătoriei.

Având în vedere că conform art. 1307 cod. civil, între soți vânzarea nu se poate face decât pentru cazurile de lichidațiune anume prevăzute de acest articol.

Că, în speță, nefiind vorba de un asemenea caz de lichidațiune, vânzarea de mai sus urmează a fi declarată nulă în virtutea textului citat.

Având în vedere însă că această porțiune de teren a fost vândută la rândul-i de către Ion Mitrofan cu actul de vânzare autentic la No. 26113 din Noiembrie 1921 lui Alex. A. Popovici, adică ulterior cumpărării dela soția sa și pentru întreaga suprafață, deci conținea și porțiunea ce-i aparținea vânzătorului cât și aceea ce aparținea soției sale reclamanta de astăzi.

Că, mai târziu, acest teren a fost reluat în stăpânire de Ion Mitrofan pe baza pactului de răscumpărare inserat în actul de mai sus și apoi a fost revândut în întregime femeii Sultana P. Petrovan cu actul autentic la No. 17998/922.

Că, așa dar, porțiunea de jumătate din imobilul din str. Lunei No. 34 în prezent se află în posesiunea cumpărătoarei Sultana V. Petrovan în virtutea actului de mai sus.

Având în vedere că reclamanta Dumitra I. Gherghe a chemat în procesul de față și pe sub-achizitoarea Sultana V. Petrovan exercitând cu chipul acesta de odată atât acțiunea în rezoluțiune în contra cumpărătorului Ion Mitrofan zis Oprescu, cât și aceea în revendicare în contra sub-achizitoarei Sultana V. Petrovan.

Că așa fiind, tribunalul în virtutea principiului general de drept: „*resolutio jure dantis resolvitur jus accipientis*“ urmează a admite acțiunea astfel cum a fost formulată de Dumitra I. Gherghe și anulând actele de vânzare citate mai sus să se oblige ambii părți să restituie jumătate din terenul situat în str. Lunei No. 34 București.

Având în vedere că în ce privește al doilea motiv pe care se sprijină acțiunea de față este zadarnic a-l mai cerceta întru cât actul de vânzare intervenit între reclamantă și părât este nul în baza art. 1307 cod. civil.

În ce privește acțiunea de a doua intentată de Ion Mitrofan zis Oprescu.

Având în vedere că prin această acțiune reclamantul cere a i se preda în plină proprietate jumătate din terenul din str. Lunei No. 34 și întreg terenul din str. Pieptănari No. 4 cumpărate de părâta Dumitra I. Gherghe cu autorizația reclamantului dela Wilhelm Moeckesch și Ecaterina Tomasiu cu actele autentice la No. 10967/919 și 10307/918 de Trib. Ilfov s. de Notariat încă după vremea când reclamantul și părâta erau căsătoriți.

Având în vedere că reclamantul, după cum am arătat mai sus, își întemeiază această acțiune pe dispozițiunile art. 940, pretinzând că actele de cumpărare intervenite între părîtă și vânzătorii Moeckesch și Tomasiu conțin o donațiune deghizată sub forma de contract oneros întru cât în realitate adevăratul cumpărător este soțul donator care a plătit prețul acestor două terenuri.

Că, spre a-și dovedi acțiunea, reclamantul a cerut proba cu martori pentru a stabili că în adevăr cele două porțiuni de teren prevăzute în actele de vânzare de mai sus au fost cumpărate în realitate de reclamant, pe atunci soțul părîtei, și că tot dânsul a plătit și prețul vânzării acestor două terenuri, iar pentru a le dărui, în mod deghizat, soției sale, a făcut actele pe numele acesteia din urmă.

Că, o asemenea donațiune constituind, prin ea însăși, o fraudă la lege, proba cu martori, în virtutea principiului: „*fraus omnia corrumpit*“ devine admisibilă.

Având în vedere că din modul cum reclamantul privește problema, rezultă că procedeul întrebuintat de soți, pentru a ajunge la constituirea unei donațiuni deghizate, consistă în cumpărarea imobilelor prevăzute în actele de mai sus pe numele soției, cu alte cuvinte se introduce în act ca cumpărătoare numele persoanei în favoarea căreia se face donațiunea, plătind, în locu-i, donatorul prețul cumpărării.

Că, prin urmare, față de acest procedeu — presupunând că este necontestat între părți că imobilele au fost cumpărate de soț pe numele soției, dânsul plătind prețul vânzării — urmează a examina care este natura juridică a acestui procedeu și cari sunt rapoartele de drept ce nasc între părți în urma realizării lui.

Că, bine înțeles, acest examen nu se va opri asupra rapoartelor juridice create între vânzători și cumpărători, aci, totul s'a făcut conform cu realitatea juridică, de oarece transferarea proprietății terenurilor cumpărate, s'a operat în virtutea acordului celor două voințe contractante, și aceste convențiuni rămân să-și producă atât efectele prezente cât și viitoare conform cu natura lor juridică, examenul însă urmează a se face în afară de aceste contracte, și anume pe baza rapoartelor ce se crează între cumpărătoare și acel ce a plătit prețul cumpărării și sub aspectul legăturii rezultate din căsătoria „dintre aceste două părți“, existentă în momentul creațiunei acestor rapoarte juridice.

Având în vedere că, în adevăr, în ipoteza când s'ar socoti ca dovedit că prețul cumpărării a fost plătit de soț, este evident că s'a creat un raport de drept în afară de convențiunea scrisă în actele de vânzare, de data aceasta între soția cumpărătoare și

soțul ce face plata prețului vânzării, soțul, care prin acest fapt a liberat pe soția sa de o plată la care era ținută în virtutea obligațiunilor sale contractuale.

Că, prin urmare, de aci rezultă că operațiunea juridică, născută din acest fapt, nu poate fi socotită decât ca o plată făcută de un terțiu neinteresat în numele debitorului, adică de o plată făcută conform art. 1093 al. II-lea cod. civil care poate da naștere la o acțiune în virtutea regulii de echitate naturală, că nimeni nu se poate îmbogăți în dauna altuia, acțiune ce nu a fost intentată încă, cea de față având un alt obiect.

Având în vedere însă că întru cât plata prețului vânzării s'a considerat ca stabilită că ar fi fost făcută de soț în favoarea soției sale, și în timpul căsătoriei, se poate zice că ea a putut fi făcută cu *animus donandi*.

Că, prin urmare, substratul moral al acestei plăți fiind o liberalitate, ea poate fi socotită ca având caracterul unei donațiuni.

Având în vedere că cu această ultimă ipoteză și față de obiectul acțiunii prezente este însă fără interes a se cerceta care este caracterul acestei donațiuni, spre a se vedea valabilitatea ei, de oarece prin acțiunea aceasta nu se cere restituirea sumei plătite drept preț ca constituind obiectul donațiunii deghizate, ci însăși bunurile cumpărate prin actele de mai sus.

Având în vedere că, în acțiune și în opiniunea reclamantului, obiectul donațiunii deghizate în contractele autentice de mai sus nu este suma presupusă ca plătită de reclamant drept preț a terenurilor cumpărate de părțile, fosta soție a reclamantului, ci însăși aceste terenuri, adică cu alte cuvinte, ceea ce a înțeles soțul să doneze fostei sale soții este însăși terenurile cumpărate, iar nu prețul lor.

Că, în această ipoteză, rapoartele de drept născute între reclamant și părțile nu mai trebuie căutate în calificarea juridică a procedurii întreprinsă de părți spre a ajunge la o donațiune, de oarece totul se reduce la o chestiune de fapt și anume aceea de a se ști dacă soțul purtându-se ca donator putea să doneze soției sale terenurile prevăzute în actele de mai sus ce au fost atacate prin acțiunea de față ca conținând o donațiune deghizată.

Având în vedere că bunurile, ce se pretinde a fi făcând obiectul donațiunii de care este vorba în acțiunea de față, în momentul când proprietatea lor a fost transferată donatarei este necontestat că nu existau în patrimoniul donatorului.

Având în vedere că donațiunea conform definițiunii din art. 801 cod. civil este un act de liberalitate

prin care donatorul dă irevocabil un lucru donatului care-l primește.

Că, prin cuvintele „dă irevocabil“ din textul de mai sus, deși nu se înțelege ca proprietatea obiectelor donate să fie transferată la donatar imediat, pur și simplu, de oarece sunt donațiuni făcute sub o condițiune suspensivă și chiar cu termen, însă prin aceste cuvinte însemnează că donațiunea să fie desăvârșită în mod definitiv, ceea ce implică posibilitatea fie prezentă fie sub condițiune suspensivă sau la termen a execuțiunii obligațiunii născută pentru donator de a preda obiectul obligațiunii sale donatului.

Având în vedere că, în speță, posibilitatea unei astfel de executări este exclusă, de oarece o execuțiune imediată a obligațiunii luate nu poate avea loc fiindcă obiectul donațiunii era în patrimoniul vânzătorilor până în momentul cumpărării de către soție a terenurilor vândute ei, iar din momentul acestei vânzări aceste terenuri au trecut în patrimoniul părții, adică a persoanei pe care soțul voia să o gratifice, fără ca o singură clipă aceste terenuri să fi putut fi în puterea donatorului de a dispune în mod gratuit de ele.

Că, prin urmare, din toate acestea rezultă că terenurile cumpărate de părțile neputând face obiectul donațiunii cu care pretinde reclamantul a fi gratificat pe fosta soție, proba cu martori cerută de reclamant a face dovadă că ele totuși au făcut obiectul donațiunii este neconcludentă în cauză și că tot din faptul că reclamantul nu era în posibilitate materială a face o astfel de donațiune, însăși acțiunea prin care pretinde restituirea unor bunuri ce nu i-au aparținut niciodată, urmează a fi respinsă ca nefondată.

Pentru aceste motive, admite în parte acțiunea.

Semnați: Traian Orleanu, I. Popovici-Mavrodin.

A apărut:

Vol. IV (Art. 1532—1914) Codul Civil

Adnotat cu trimiteri la textul art. corespunzător fancez, italian și belgian, cu doctrina franceză și română și cu toată jurisprudența română dela 1868—1926

de

C. Hamangiu

Consilier la Înalta Curte de Casație

cu colaborarea în ce privește jurisprudența mai recentă, a d-lui N. Georgean, judecător de ședință la Trib. Ilfov.

Cu acest volum se completează întreaga serie de 4 volume.

Fiecare volum, cuprinzând aproape 800 pagini, costă 400 lei.

Librăria «Universală» Alcalay & Co., Calea Victoriei, 37 București.